

HAN VERHEIJDEN

Airbnb: een kans of een bedreiging?

Airbnb is geweldig gegroeid. Het is een van de vele voorbeelden van de (online) deeleconomie. Ook in Nederland zijn er nu zo'n 15.000 adressen, waarvan de helft in Amsterdam! Hierin ligt een kans en een potentieel probleem.

We lezen steeds vaker dat het toerisme uit de hand loopt. Het wordt te druk in Amsterdam en er is ergernis over toeristische 'overkill' aan de Zeeuwse kust. En er wordt in kranten ook geklaagd over onrust in de binnenstad van Maastricht. Massatoerisme kan inderdaad leiden tot ernstige vormen van vervreemding. De toerist waant zich in een pretpark in plaats van in een authentieke stad en de burger voelt zich niet meer thuis in zijn eigen woonomgeving. Die vervreemding kan vervallen in onverschilligheid en verloedering. Lawaaiige, dronken toeristen domineren het straatbeeld. Fastfood-restaurants, gokhallen en winkels met pluralia verdringen op toplocaties de traditionele kwaliteitsbedrijven.

Het probleem vraagt meer om herstel van de balans tussen toeristen en burgers. Toeristen en bewoners verdienen beiden hun eigen verblijfsdomein en treffen elkaar in een levendig cultuur- en ontspanningsgebied. Kijk naar steden als Brugge of Parijs, waar het druk is, maar waar door planning weinig spanningen (meer) zijn. In Zeeland is ook een aanzienlijke verbeterslag gemaakt. Vroeger werden lokale dorpsbewoners uit hun eigen huizen verdreven door recreanten die hogere prijzen betaalden. Nu zijn bijna alle woningen in de kernen weer eigendom van de Zeeuwen zelf en de toerist verblijft in hotelzones of in parken net buiten de kern.

Airbnb biedt in dit kader zowel kansen als bedreigingen. Als een kans om de burger (economisch en persoonlijk) meer te betrekken bij het toerisme en als een instrument om in te spelen op de legitieme vraag van de toerist naar authenticiteit. Als een bedreiging doordat Airbnb de toerist in het hartje van de woondomeinen brengt en dus confronteert met alle inwoners, ook degenen die helemaal niets met toerisme hebben. Eigen ervaring heeft mij geleerd dat veel jonge Airbnb-toeristen hun bed pas heel laat (en dan vaak dronken en/of stoned) opzoeken met alle overlast van dien. Daardoor ontstaan spanningen in wooncomplexen: de verhuurder heeft de lusten, maar de anderen alleen de lasten! Daarom adviseer ik alle toeristische gemeenten het Airbnb-succes kritisch te blijven volgen.

Tegenover deze negatieve vorm van burgerbetrokkenheid staat gelukkig ook een positieve trend. Recent bracht ik een bezoekje aan de Utrechtse Heuvelrug, naar het nieuwe Legermuseum, de Pyramide van Austerlitz, Huis Doorn en een tentoonstelling over Nederland in de eerste Wereldoorlog. Bijna overal werd onze groep ontvangen en begeleid door vrijwilligers. Ze werden allen gemotiveerd door trots op hun erfgoed en hun mooie streek. Ze vroegen ons zelfs reclame te maken voor hun attracties, want er konden best nog wel bezoekers bij! Een prachtig voorbeeld van de perfecte balans en dat zou je ook Amsterdam gunnen. ◀

Han Verheijden

Han Verheijden is adviseur Vrijetijdseconomie. Hij is daarnaast lector Productiviteit aan de NHTV te Breda. Hij is bereikbaar via han@hanverheijden.nl.